

Vlaanderen
is internationaal
ondernemen

KANTOORINRICHTING
IN DUITSLAND

FLANDERS INVESTMENT & TRADE MARKETSTUDIE

KANTOORINRICHTING IN DUITSLAND

December 2023

Flanders Investment & Trade Keulen
T +49 221 25 49 28
cologne@fitagency.com

Inhoud

- 1. Voorwoord 3
- 2. Sectoromschrijving: kantoorinrichting in Duitsland.....3
  - 2.1 Import & export.....4
  - 2.2 Meubilair voor het thuishkantoor 6
  - 2.3 Fabrikanten.....6
- 3. New Work: het nieuwe kantoor 8
  - 3.1 Coworking spaces & startup hubs 9
  - 3.2 Trends.....11
- 4. Marktaanpak: hoe de markt benaderen? 12
  - 4.1 Directe verkoop.....12
  - 4.2 Indirecte verkoop.....13
  - 4.3 Marktspelers.....13
- 5. Branche kennis kantoormeubelen Duitsland 14
  - 5.1 Vakbeurzen 14
  - 5.2 Brancheorganisaties.....15
  - 5.3 Vakliteratuur 16
- 6. Bronnen.....17
- 7. Disclaimer.....19

1. Voorwoord

De coronapandemie heeft de eisen aan de kantoorwereld veranderd, hybride werken maakt steeds meer deel uit van de wereld. De functie van het kantoor is gewijzigd naar een ontmoetingsplek en een plek om te verbinden, De kantoorinrichting moet hieraan een fundamentele bijdrage leveren.

We lichten in deze marktstudie graag toe hoe de Duitse markt voor de kantoormeubelen en het kantoor in het algemeen aan het evolueren is, welke marktspelers aanwezig zijn en wat voor marktpotentieel er ligt in Duitsland. De studie geeft u een eerste inzicht in een aantal zaken om de Duitse markt te kunnen betreden. Voor meer ondersteuning en individueel advies kan u terecht bij het FIT kantoor in Keulen.

Mocht u nog andere vragen hebben over zakendoen in Duitsland, neem gerust contact op met een van [onze vier Duitse kantoren](#).

2. Sectoromschrijving: kantoorinrichting in Duitsland

De kantoormeubelindustrie is afhankelijk van de algemene economische situatie. Als deze over het algemeen slechter is, worden mogelijke kantoorconcepten of nieuw meubilair vaak tijdelijk in de wacht gezet. (Industrieverband Büro und Arbeitswelt e.V. (IBA), 2022)

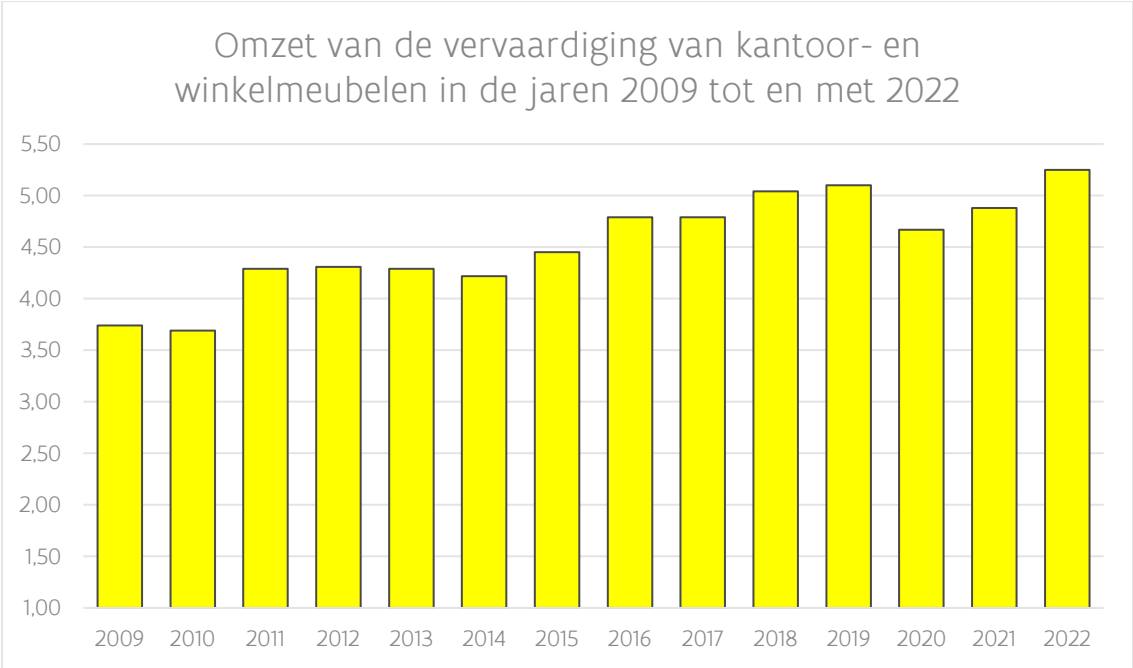
Dit effect was de afgelopen drie jaar ook terug te zien. Met als gevolg dat door het uitbreken van de pandemie en de daarmee gepaard gaande onzekerheden veel projecten in eerste instantie werden stilgelegd. Dit leidde tot een omzetsdaling van ongeveer 11% in 2020 ten opzichte van 2019 (Statistisches Bundesamt, 2023) en daarmee tot de grootste omzetsdaling van de afgelopen jaren. In de drie jaar voor het begin van de COVID-19-pandemie kon de kantoormeubelmarkt nog stabiel worden genoemd, met een jaarlijkse omzetgroei van gemiddeld rond 3%. Met name de vraag naar hoogwaardige kantoor- en werkomgevingen was robuust gezien de goede, stabiele economische situatie in Duitsland. Na de omzetsdaling in 2020 veerde de vraag weer op en was er in 2021 sprake van een inhaalbeweging, die zich ook in 2022 voortzette. Met een omzet van 5,25 miljard euro in de sector kantoor- en winkelinrichting in 2022 steeg de omzet zelfs ten opzichte van 2019 (Statistisches Bundesamt, 2023).

Naast demografische veranderingen zullen digitalisering en flexibilisering van de wereld, versneld door de COVID-19-pandemie, de trend naar meer hybride werkvormen verder in de hand werken, met andere en hogere eisen aan de inrichting van de verschillende werkplekken. Een uiting hiervan was bijvoorbeeld de aanzienlijke stijging van de vraag naar zitmeubelen voor kantoren in 2021. Terwijl kantoormeubilair anno 2021 een plus van 2,9% maakten, steeg de verkoop van zitmeubilair met 8,9%.

Meubilair voor nieuwe, flexibel inzetbare ruimtes geschikt voor communicatie en teamwerk en ergonomische bureaustoelen voor de professionalisering van het werk in thuishkantoren bleken in trek te zijn in 2021 (Industrieverband Büro und Arbeitswelt e.V. (IBA), 2022). Deze trend zette zich

voort in 2022. De in Duitsland gevestigde fabrikanten van kantoor- en projectmeubilair boekten in 2022 een omzetgroei van 6,5% ten opzichte van 2021. De focus verschoof wel enigszins ten opzichte van 2021. Terwijl de omzet op het gebied van tafels en corpusmeubilair (kasten, rekken en ruimteverdelers) in 2022 met 12% steeg, werd voor kantoorzitmeubilair een stijging van 1,2% ten opzichte van 2021 gezien (Industrieverband Büro und Arbeitswelt e. V., 2023).

Voor de toekomst wordt een stabiele groei van 3% - 6% voorspeld voor de gehele kantoormeubelmarkt (Ayoub, Michailov, & Paul, 2022). De toekomst hangt af van de mogelijkheid tot heropleving, na de economische stilstand en recessie in Duitsland in 2023.

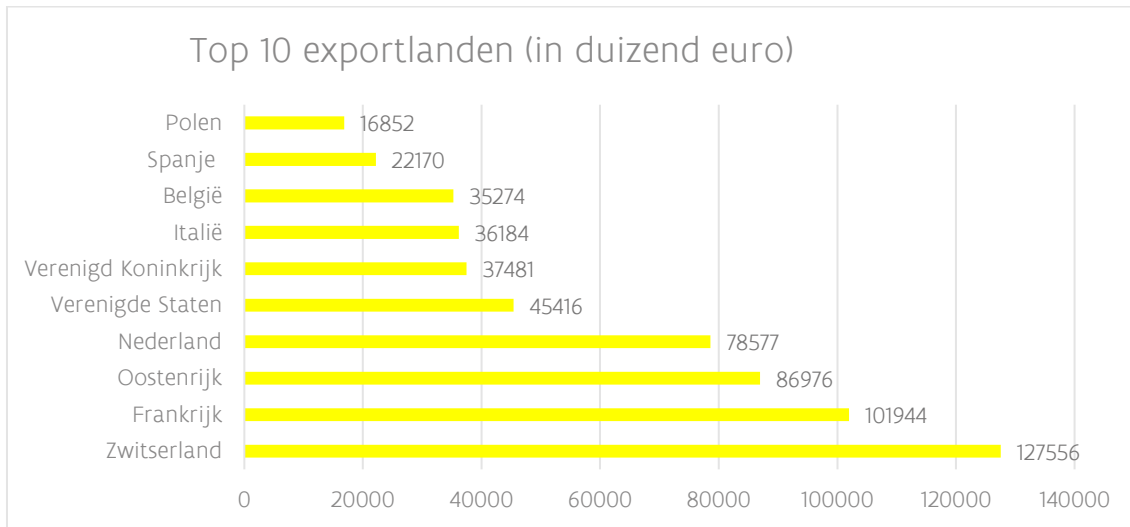

Bron: Statistisches Bundesamt; Statista; eigen weergave

2.1 Import & export

De gemiddelde exportquote in de hout- en meubelindustrie (verhouding tussen export van goederen & diensten en bruto binnenlands product-bbp) steeg van 25,5% in 2020 naar 26,8% in 2021. Terwijl de stijging op de binnenlandse markt in gelijke mate gebaseerd was op de vraag in de projectmarkt en op een algemene consumentenvraag naar meubelen, werd de aanzienlijk sterkere groei van de buitenlandse vraag vooral gedreven door grootschalige projecten (Industrieverband Büro und Arbeitswelt e.V. (IBA), 2022)

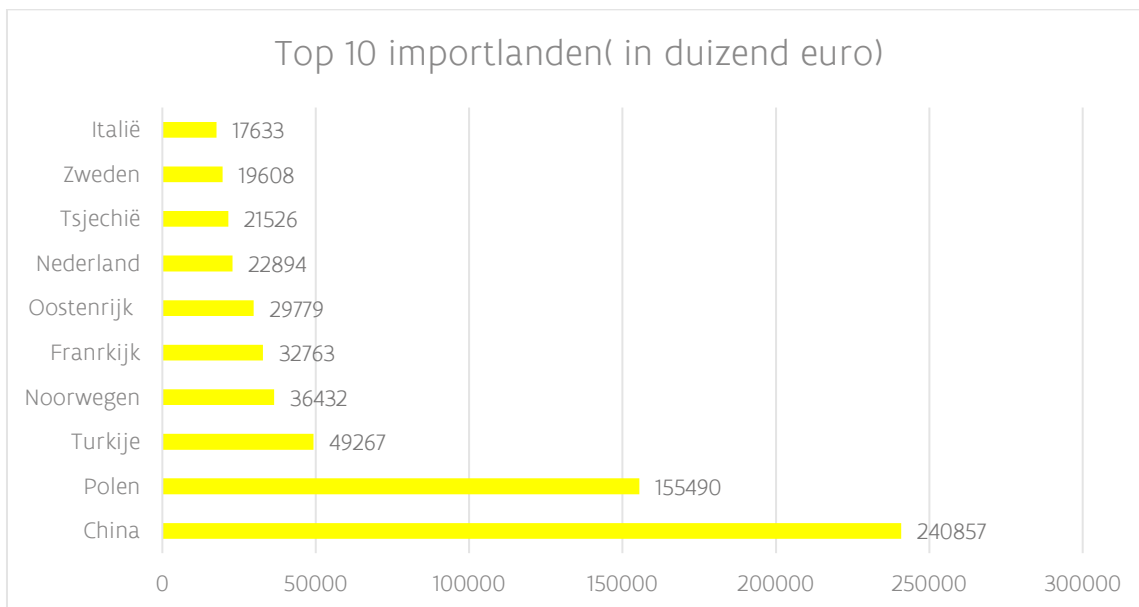
Van januari tot maart 2023 lag de Duitse exportquote bij 21,90.

Bron: Branchenreport Büromöbel - Verbände Der Holz- Und Möbelindustrie Nordrhein-Westfalen e.V., 2023: eigen weergave

De Duitse meubelimport steeg in 2021 met 18% tot bijna 10,2 miljard euro. Met een stijging van 41% - in waarde tot 3,0 miljard euro - steeg de invoer uit China in een bovengemiddeld tempo.

China verving daarmee Polen als belangrijkste land van herkomst voor meubelen. (Industrieverband Büro und Arbeitswelt e.V. (IBA), 2022). In 2022 stond China eveneens op de eerste plaats voor de invoer van kantoormeubilair, gevolgd door Polen en Turkije. (Verbände der Holz- und Möbelindustrie Nordrhein-Westfalen e.V., 2023).

Bron: Branchenreport Büromöbel - Verbände Der Holz- Und Möbelindustrie Nordrhein-Westfalen e.V., 2023: eigen weergave

2.2 Meubilair voor het thuishkantoor

Het werk is flexibeler en mobieler geworden waardoor het thuishkantoor voor veel werknemers een centrale rol is gaan spelen. Niet alleen fabrikanten van kantoormeubilair hebben hierop gereageerd, maar een groot aantal fabrikanten van woonmeubilair bieden nu ook woonmeubelsystemen aan waarmee het thuishkantoor op een woongerichte manier kan worden ingericht. Wonen en werken versmelten steeds meer en vragen om passende kantoormeubelen voor het kantoor binnen de eigen vier muren.

Deze verandering heeft fabrikanten van kantoormeubilair een nieuwe afzetmarkt bezorgd. Dit is terug te zien in de verkoopontwikkeling van kantoormeubilair voor de thuiswerkplek. In 2022 kon op dit gebied een omzet van 3,8 miljard euro worden gerealiseerd en verwacht wordt dat de omzet in 2025 tot ongeveer 4,2 miljard euro zal stijgen. (Statistisches Bundesamt, Bitkom, & PwC, Umsatzentwicklung im Segment Home-Office-Möbel in Deutschland in den Jahren 2015 bis 2022 mit einer Prognose bis 2025, Juli 2022). Desondanks merkt het Industrieverband der Büro und Arbeitswelt e. V. (IBA) op dat de vraag naar kantoormeubelen voor thuis onder haar leden in 2022 lager was dan in 2020 en 2021 (Industrieverband Büro und Arbeitswelt e. V., 2023).

Bron: Statistisches Bundesamt; Bitkom; PwC; 2022, eigen weergave

2.3 Fabrikanten

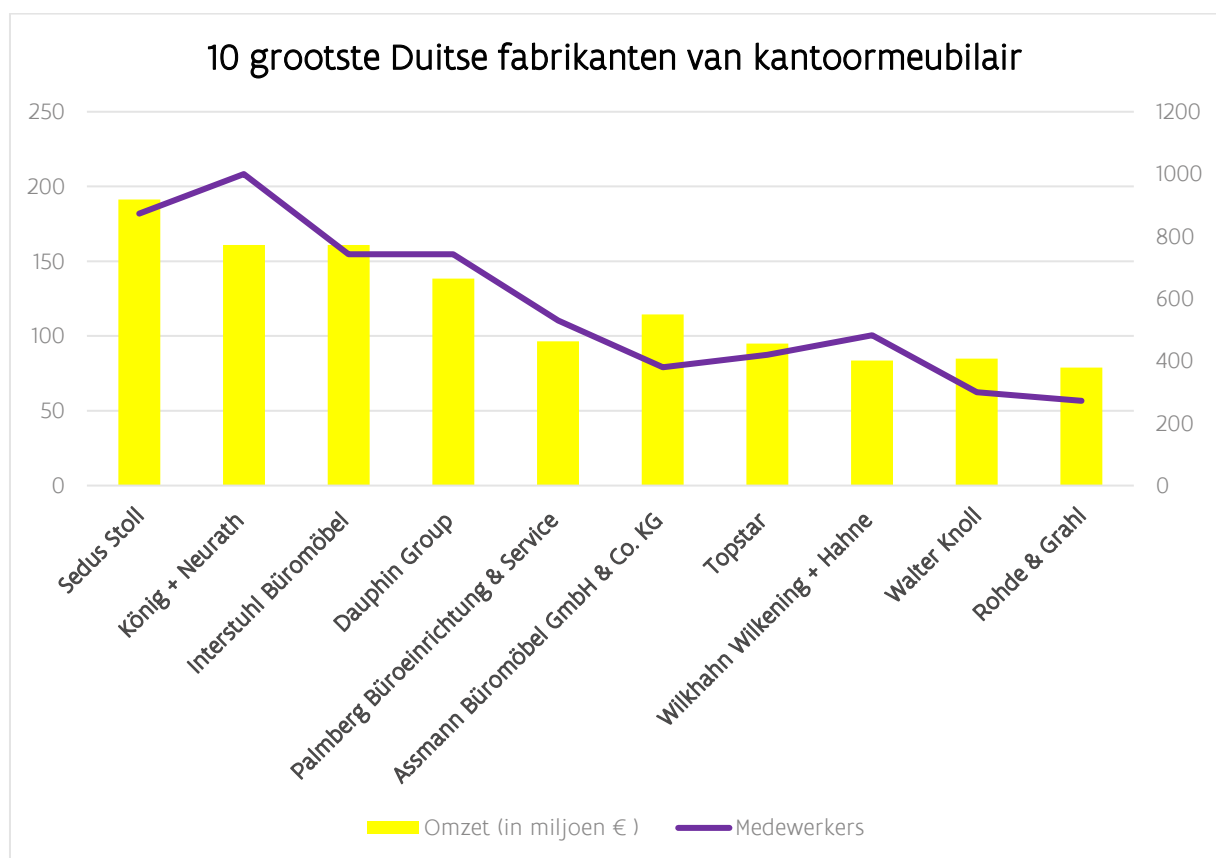
De kantoormeubelbranche is sterk gefragmenteerd, zowel bij de vakhandel als bij de fabrikanten. De sector bestaat vooral uit middelgrote ondernemingen, hoewel consolidatie de afgelopen jaren toeneemt.

////////////////////////////////////

Wereldwijde spelers zoals de Amerikaanse bedrijven Steelcase, Herman Miller en Haworth hebben in toenemende mate bedrijven opgekocht. Hoewel deze trend in eerste instantie vooral te zien is in de VS, komen bedrijven in de DACH-regio ook steeds meer onder druk te staan om te consolideren (Ayoub, Michailov, & Paul, 2022).

In Duitsland genereerden gemiddeld 9.924 werknemers in 53 kantoormeubelbedrijven met 50 of meer werknemers een omzet van ongeveer 590 miljoen euro in de periode van januari tot maart 2023. De gemiddelde bedrijfsgrootte is ongeveer 187 werknemers en de gemiddelde omzet per werknemer is ongeveer 60 duizend euro tussen januari en maart 2023 (Verbände der Holz- und Möbelindustrie Nordrhein-Westfalen e.V., 2023).

Hieronder volgt een overzicht van de 10 grootste Duitse fabrikanten van kantoormeubilair (REGIO MANAGER, n.d.).

Bron: Die größten Büromöbel-Hersteller, Regio Manager, eigen weergave

Als grootste brancheorganisatie vermeldt [IBA](#) haar leden, zowel Duitse als buitenlandse, op het gebied [van fabrikanten, dealers en dienstverleners online](#).

Een adressenlijst van fabrikanten van kantoormeubelen in Duitsland kunt u opvragen bij Flanders Investment & Trade Keulen, via cologne@fitagency.com.

3. New Work: het nieuwe kantoor

New Work is op veel plaatsen een integraal onderdeel van ons dagelijks werkende leven geworden. De term verwijst naar een nieuw begrip van werk, ontstaan in tijden van globalisering en digitalisering, met centrale waarden als vrijheid, onafhankelijkheid en verbinding. Het New Work-concept is gebaseerd op de observatie dat onze samenleving een paradigmaverschuiving ondergaat: terwijl "oud werk" en de bijbehorende werkvormen een fenomeen zijn van de industriële samenleving, is New Work een uitdrukking van de kennis- en informatiemaatschappij waarin we vandaag leven. (AVANTGARDE EXPERTS, sd).

Reeds in 2019 publiceerde het Fraunhofer-Institutes für Arbeitswirtschaft und Organisation het wetenschappelijk eindrapport "[New Work – Best Practices und Zukunftsmodelle](#)", het resultaat van een project gefinancierd door het Bundesministerium für Arbeit und Soziales. In dit rapport presenteerde het Fraunhofer IAO succesvolle praktijkvoorbeelden over het thema Nieuw Werk in Duitse bedrijven zoals BASF, Daimler AG en Telekom AG. (Hofmann, Piele, & Piele, 2019)

De Coronapandemie heeft ook in Duitsland deze transformatie versneld en veel bedrijven gedwongen om New Work daadwerkelijk te integreren in de dagelijkse werkorganisatie. Door de noodtoestand werden processen en vaste structuren ter discussie gesteld. Dit omvat ook meer flexibiliteit op het gebied van de werkplek - het onderwerp thuishkantoor. En het hybride werken verandert de eisen aan het kantoor (iba Forum, sd). Veel Duitse werknemers geven nu de voorkeur aan een combinatie van thuiswerken of werken vanaf een andere locatie en werken op kantoor. Inmiddels is in veel bedrijven het 40:60 principe ingeburgerd, wat betekent dat de werknemer 3 dagen op kantoor werkt en 2 dagen vanuit een andere locatie, zoals het thuishkantoor (Reintjes, WirtschaftsWoche, 2023) . Zo heeft onder andere [Vodafone Duitsland](#) zijn hoofdlocatie in Düsseldorf en de locatie in Kerpen aangepast aan zijn interne "[Future-Ready](#)"-concept en daar nieuwe samenwerkingsruimtes, werkcafés en praktische denktankruimtes gecreëerd. (Brambrink, 2022)

Het kantoor wordt daardoor steeds meer een plaats van ontmoeting, uitwisseling en verbinding. Kantoorruimtes dienen niet alleen functioneel maar ook uitnodigend te zijn, moeten tegelijk een flexibele omgeving toelaten, zodat het kantoor optimaal kan reageren op individuele situaties en kan voldoen aan de nieuwe werkvereisten. Voorbeelden hiervan zijn flexibel in te delen zitelementen die kunnen worden gecombineerd afhankelijk van de grootte van de groep. Hierbij speelt niet alleen het praktische aspect een rol, maar het meubilair moet idealiter ook comfortabel en visueel aantrekkelijk zijn. Naast deze open ruimtes moeten er ook terugtrekplekken worden gecreëerd voor bijvoorbeeld online vergaderingen of telefoongesprekken. Ruimte-in-ruimte systemen kunnen hier een voorbeeld van zijn, net als flexibele wanden en akoestische oplossingen (iba Forum , 2023).

Daarnaast zijn duurzaamheid en houdbaarheid van de afzonderlijke elementen ook een steeds belangrijkere rol gaan spelen. De herkomst van de materialen bijvoorbeeld kan doorslaggevend zijn bij de keuze van geschikte oplossingen. (Ayoub, Michailov, & Paul, 2022)

Deze punten zijn bijvoorbeeld ook terug te vinden in het heringerichte kantoor van het Duits bedrijf [Wintershell Dea](#). Meer dan 100 medewerkers hebben bijgedragen aan het ontwerp van

het nieuwe kantoor in Hamburg en één verdieping biedt bijvoorbeeld een grote gemeenschappelijke ruimte met onder andere een samenwerkingszone. Deze is flexibel ingericht en speciaal ontworpen voor agile projectwerk en evenementen. (Sasse, 2023)

Binnen deze ontwikkelingen dienen kantoren vanzelfsprekend de eigenschap te behouden om werknemers een werkomgeving te bieden waarin ze kunnen werken zonder hun gezondheid te belasten of in gevaar te brengen door lawaai, verblinding of gebrek aan beweging (iba knowledge, sd).

Tot slot is niet het meubilair allesbepalend voor deze nieuwe concepten. Ook technologische tools en softwareoplossingen voor bijvoorbeeld het delen van werkplekken of voor het beter verbinden van mensen op kantoor met collega's of relaties buiten kantoor zijn een ander belangrijke vereiste voor de verandering naar een nieuwe werkwereld. (Gebhardt, 2022)

3.1 Coworking spaces & startup hubs

Coworking spaces zijn gedeelde kantoren waar bijvoorbeeld zelfstandigen, projectmedewerkers of freelancers tijdelijke werkruimtes kunnen huren. Deze alternatieve ruimtes tussen kantoor en thuis zijn bedoeld om samenwerking te bevorderen. Ze zijn vaak te vinden in de grotere steden, zoals Berlijn, Munchen, Dusseldorf, Hamburg, Keulen, omdat een concentratie aan de hierboven genoemde primaire doelgroep zich daar voornamelijk bevindt. Inspelend op de behoeften van de huurders naar gemeenschappelijke diensten die tevens de idee van netwerken versterkt, bieden de aanbieders aangepaste gemeenschappelijke infrastructuur zoals een keuken, cafetaria of vrijetijdruimten. De diensten gaan ook verder: van het voorzien van evenementen tot opleidingen, soms ook kinderopvang. Het aanbod van diensten kan zeer divers en gevarieerd zijn. (Bonin, Eichhorst, & Krause-Pilatus, 2022). De vereisten voor de meubilairinrichting zijn daarom vergelijkbaar met de vereisten voor de kantoormuimtes die eerder zijn beschreven.

In 2009 opende [betahaus](#) in Berlijn als eerste coworking space in Duitsland. Sindsdien heeft Berlijn zich gevestigd als de "coworking hoofdstad". In een vergelijking voor heel Duitsland ligt de hoofdstad in mei 2022 met ongeveer 100 locaties voor en er komen bijna wekelijks nieuwe ruimtes bij. De meeste gedeelde werkplekken bevinden zich naast Berlijn in Hamburg, Keulen, München, Frankfurt, Düsseldorf en het Ruhrgebied. In totaal zijn er momenteel meer dan 600 coworking spaces in Duitsland. (Färber & Schoppe, 2022)

Bovendien zijn er al bedrijven zoals [Datev](#) die coworking spaces huren om werknemers een ander alternatief te bieden voor het kantoor en het thuishkantoor. Deze gehuurde ruimtes zijn bedoeld om de reistijd van werknemers te verminderen en tegelijkertijd de voordelen van uitwisseling en saamhorigheid te bevorderen. (Reintjes, WirtschaftsWoche, 2023).

De volgende 4 grotere coworkingaanbieders zijn gevestigd in Duitsland:

DESIGN OFFICES:

Design Offices is een van de toonaangevende aanbieders van coworkingruimte in Duitsland en werd in 2008 opgericht in Neurenberg. Design Offices is alleen actief in Duitsland en heeft momenteel coworking spaces in 16 Duitse steden.

Königstorgraben 11 | 90402 Nürnberg
Tel: +49 (0)911 323950 | info@designoffices.de | www.designoffices.de/

MINDSPACE:

Mindspace is een coworking startup uit Israël die in 2014 werd opgericht en in Duitsland ruimtes aanbiedt in Berlijn, Hamburg, München en Frankfurt. In Duitsland zit Mindspace Germany GmbH, gevestigd in Berlijn, achter het Mindspace-label.

Wittestraße 30 | 13509 Berlin
Tel: +49 (0) 30 8870880| [contact](mailto:contact@mindspace.me) | www.mindspace.me/

Regus:

Regus Management GmbH werd opgericht in 1989 en is de grootste aanbieder van coworking spaces met ongeveer 3.000 locaties wereldwijd. Het bedrijf heeft ongeveer 6.000 mensen in dienst, waarvan 500 voor coworking in Duitsland. Regus beheert momenteel 140 coworking spaces in Duitsland. De meeste van deze ruimtes bevinden zich in Hamburg, Berlijn, Frankfurt am Main, München, Neurenberg en Dortmund.

Prinzenallee 7 | 40549 Düsseldorf
Tel: +49 (0)211 52025 333 | germany@regus.com | www.regus.com/

WORQS & WORK INN:

De twee grote Duitse coworkingaanbieders WORQS Coworking en Work Inn werken sinds begin 2023 samen. Samen hebben de bedrijven nu werkplekken voor meer dan 1.000 medewerkers op 22 locaties in heel Duitsland. Het aanbod omvat het Ruhrgebied, de regio Keulen/Aken, Berlijn, Saksen en Beieren. Het merk WORQS wordt beheerd door cowork AG, dat in 2017 werd opgericht. Sinds september 2023 beheert Worqs Coworking de [eyeworks](#) coworking spaces van Deutsche Bahn AG. (cowork AG, 2023).

Worqs | Oppenhoffallee 143 | 52066 Aachen
Tel: +49 (0) 241 53108088 | hello@worqs.de | www.worqs.de/

Work Inn | Martin-Schmeißer-Weg 10 | 44227 Dortmund
Tel: +49 (0) 231 - 58 680 785 | info@workinn.de | <https://workinn.de/>

Een overzicht van verschillende aanbieders van coworking spaces in Duitsland kan worden gevonden bij de brancheorganisatie [Bundesverband Coworking Spaces](#)

Hierbij moet worden opgemerkt dat de aanbieder van coworking ruimte WeWork in augustus 2023 heeft aangegeven dat het zonder nieuwe investeerder faillissement zou moeten aanvragen. De reden die hiervoor wordt gegeven, is de trend naar hybride werken na de Coronapandemie en het schrappen van banen in de technologiesector. (rtr, 2023)

Binnen dit kader, tot slot, is het nuttig specifiek ook te wijzen op de diverse startup hubs die in meerdere Duitse steden actief zijn en over fysieke ruimtes beschikken. Deze ruimtes zijn specifiek ingericht in functie van de behoeften van de doelgroep, ingedeeld in ruimtes met diverse functies en vooral ook gericht op interactie onder de startups' jonge ondernemers. Voorbeelden hiervan

zijn BEEHIVE, Unicorn Workspaces, GOODSPACES die eveneens in meerdere steden aanwezig zijn, of de vele initiatieven in meerdere steden en deelstaten.

3.2 Trends

De IBA publiceert elke twee jaar tijdens de vakbeurs ORGATEC de trends omtrent kantoorinrichting. De trends die in oktober 2022 werden gepubliceerd, komen overeen met de ontwikkelingen die zijn beschreven in de vorige hoofdstukken over de inrichting van kantoren in de toekomst (ORGATEC, 2022):

Ergonomische en antivirale producten

Gezondheid is al geruime tijd een trendy onderwerp in de kantoorsector. Hiervoor werd ergonomisch meubilair op de markt gebracht, een huidige, belangrijke trend. Dit gaat van tafels die elektrisch in hoogte kunnen worden versteld tot ergonomische bureaustoelen en loopbanden speciaal ontworpen voor onder bureaus. Daarnaast komen ook hygiënevraagstukken steeds vaker aan bod bij de kantoorinrichting. Oplossingen hiervoor zijn antivirale oppervlakten, ruimteventilatoren en armaturen die de oppervlakken die ze verlichten en desinfecteren.

Duurzaamheid

De klimaatcrisis blijft een grote uitdaging in de samenleving en bepaalt in toenemende mate de innovaties binnen de kantoorsector. Dit uit zich in het gebruik van gerecycleerde materialen in het meubilair, energie-efficiënte verlichtingssystemen, natuurlijke ventilatiesystemen enz. (ORGATEC, 2022) Daarnaast is er ook aandacht voor afvalvermindering op de werkvloer, door de inrichting van recycling stations en het minimaliseren van producten voor éénmalig gebruik. (Upscale spaces, 2023)

Flexibiliteit

Het kantoor functioneert op heden als meer dan enkel een ruimte om in te werken. De werkvloer wordt gezien als een voortdurend veranderend landschap van ruimtes, mensen en relaties. Een product dat hierbij aansluit zijn de verplaatsbare scheidingswanden. Ook zijn concepten zoals desk-sharing en lounges momenteel populair binnen bedrijven.

Multifunctionele meubels

Bij een flexibele en multifunctionele werkomgeving hoort ook het juiste meubilair. Hierdoor zijn de multifunctionele meubels op de markt gebracht. Dit gaat van kastensystemen die veelzijdig en snel kunnen worden herschikt tot tafels die kunnen omgevormd worden tot een whiteboard.

Groen werken

Het welzijn van de werknemers is een sleutelwoord in de hedendaagse kantoorconcepten. De natuur wordt hierbij gebruikt als inspiratiebron. Studies tonen aan dat vooral groene planten en andere elementen uit de natuur bijdragen aan het welbevinden van de medewerker. Aspecten als natuurlijk licht, vegetatie of een ontwerp dat dicht bij de natuur staat, dienen als contrast met de technologie en stedelijke drukte. Dit kan worden gereflecteerd binnen

kantoorruimtes door het gebruik van planten, maar ook meubelen geïnspireerd op kleuren uit de natuur en verf met een natuurlijke uitstraling.

Huiselijke kantoorinrichting

Sinds de pandemie is het huis ook een kantoor geworden, echter verandert de inrichting hiervan eveneens. Hoe de werkomgeving vroeger een kale, strakke ruimte was, is het nu zichtbaar een gezellige ‘feel good’ zone. Om dit te realiseren komen merken op de markt met producten om meer huiselijkheid te creëren, zoals zitmeubelen die zowel een kantoorfunctie als huiselijk design hebben. Er wordt bij deze designs voornamelijk gebruik gemaakt van felle kleuren, zachte dynamische lijnen en aangename houttinten.

Kantoorinrichting voor thuis

Er wordt vandaag de dag zowel van thuis uit als op de werkvloer gewerkt. Dit zorgt voor een nieuwe impuls binnen de kantoorinrichting voor thuis. Deze verandering speelt een grote rol in de productontwikkelingen voor kantoren. Zo ontwikkelen fabrikanten op heden speciale meubelprogramma's, die zowel aan het ergonomisch aspect als aan het huiselijk aspect voldoen. Dit uit zich in bijvoorbeeld een alternatief voor een keukentafel, een fauteuil die geschikt is voor langer zitten op de thuiswerkplek en een bureaustoel met verwisselbare elementen.

4. Marktaanpak: hoe de markt benaderen?

Om eigen producten op de Duitse markt te kunnen brengen, is het belangrijk om na te gaan hoe men deze markt kan of wil betreden. Hieronder worden de twee mogelijkheden om de markt te betreden kort geschetst, aangevuld met mogelijke interessante spelers op de Duitse markt van de kantoormeubelsector.

4.1 Directe verkoop

Bij b2b-verkoop wordt traditioneel onderscheid gemaakt tussen directe en indirecte verkoop. Ook in Duitsland is tegenwoordig te zien dat veel bedrijven kiezen voor directe verkoop en dat de markt zich steeds verder in precies deze richting ontwikkelt. Deze ontwikkeling is niet in mindere mate het gevolg van de COVID-19 pandemie. In de tijd dat de stationaire detailhandel zijn deuren sloot, realiseerden sommige bedrijven zich hoe afhankelijk ze waren van de handel. Als gevolg daarvan gaan meer fabrikanten over op het opbouwen van hun eigen verkoopcompetenties en algemene planningsvaardigheden en verkopen ze rechtstreeks aan de eindklant. Door het wegvallen van de marge van de vakhandel kan in principe een gunstiger prijs aangeboden of bedongen worden (Ayoub, Michailov, & Paul, 2022).

Voor deze vorm van marktbenadering is het belangrijk om zelf op de markt met een efficiënt verkoopapparaat actief te zijn en de marktomstandigheden van het land te kennen.

4.2 Indirecte verkoop

Wanneer fabrikanten indirect verkopen via bijvoorbeeld gespecialiseerde vakhandelaars, online marktplaatsen of kantoorinrichters, profiteren zij van de marktpositie die deze marktspelers al hebben. Het integreren van kantoormeubilair in complete concepten kan daarnaast een positief effect hebben op het externe imago van het merk. Afzonderlijke producten zoals stoelen of kasten kunnen worden geïntegreerd in een concept. Bovendien kunnen de contacten, de kennis en de middelen (vb. planningstoelen) van de respectieve handelaars worden gebruikt. Volgens industrie-experts creëren gespecialiseerde handelaars extra verkoopkansen omdat klanten al tijdens het aankoop- of planningsproces een breder productportfolio kan worden aangeboden (Ayoub, Michailov, & Paul, 2022). Deze marktstrategie biedt het voordeel dat er geen eigen distributienetwerk of planningsmogelijkheden in het eigen bedrijf gecreëerd dienen te worden.

4.3 Marktspelers

Wanneer fabrikanten de markt betreden via indirecte distributie, zijn er verschillende marktspelers die in aanmerking kunnen komen. Hieronder worden enkele van deze marktspelers besproken.

Kantoorinrichters

Kantoorinrichters hebben meestal een groot aanbod van verschillende merken en producten. Ze ontwerpen totaalconcepten voor grotere en kleinere kantoorruimtes en maken daarbij gebruik van oplossingen en meubels uit hun portfolio. Naast advies omvat de service planning en implementatie tot in het kleinste detail en vaak ook de montage en uitvoering van de geplande concepten in de gebouwen. Vaak ligt de focus niet alleen op inrichting, maar ook op optimaal ruimtegebruik en innovatieve oplossingen. Denk hierbij aan oplossingen voor geluidsisolatie, de integratie van ontmoetingsruimtes of de wens voor ongewone oplossingen.

Een adressenlijst van kantoorinrichters in Duitsland kunt u opvragen bij Flanders Investment & Trade Keulen, via cologne@fitagency.com.

Het tijdschrift [Architektur und Wohnen](#) heeft bovendien in de uitgave van januari 2023 een New Office Special gepubliceerd. Naast inrichtingsideeën presenteert het magazine de 50 beste kantoorinrichters van Duitsland. De selectie werd gemaakt door de experts van de AW-redactie op basis van de criteria competent advies, innovatieve oplossingen, assortiment en uitgebreide service. [De bedrijven kunnen online](#) teruggevonden worden.

Groothandels

Groothandelaren gespecialiseerd in kantoormeubelen leveren eveneens direct aan de zakelijke klant. Omdat het in deze sector naast het aanbieden van producten vaak ook gaat om planningswerk en het creëren van concepten, bieden groothandels gewoonlijk ook een service in deze richting aan. Daardoor is de scheidslijn tussen een groothandel met planningsdienst en kantoorinrichters soms erg klein.

Het is gebruikelijker dat gespecialiseerde (groot-)handels in kantoorbenodigdheden naast algemene kantoorartikelen ook stoelen en kleiner kantoormeubilair zoals bureaus of verrijdbare

////////////////////////////////////

containers in hun assortiment hebben. Voorbeelden van dit concept zijn [Böttcher AG](#) en [Schäfer Shop](#).

Een adressenlijst van groothandels voor kantoormeubelen in Duitsland kunt u opvragen bij Flanders Investment & Trade Keulen, via cologne@fitagency.com.

Handelsagenten

Handelsagenten brengen over het algemeen hun reeds bestaande klanten mee. Vooral wanneer een nieuwe markt wordt betreden, kan dit een voordeel zijn. Door de grootte van Duitsland zijn handelsagenten vaak actief in een bepaald geografisch gebied. Om de hele Duitse markt te benaderen, is het daarom noodzakelijk om met meerdere agenten te werken.

Het aantal handelsagenten in Duitsland nam de voorbije jaren af. Vaak beschikken handelsagenten niet over een eigen website, wat het lastig maakt om met ze in contact te komen. Bedrijven vinden een handelsagent bijvoorbeeld via een relevante beurs. Zo kunt u als exposant op een meubelbeurs zoals de Orgatec op uw stand aangeven dat u een handelsagent zoekt (Handelsvertreter gezocht).

Voor meer informatie over het vinden van een handelsagent in Duitsland is de marktstudie [De handelsagent - uw partner voor export in Duitsland](#)”, opgesteld door FIT in december 2021 wellicht interessant. Naast algemene informatie m.b.t. de zoektocht naar een handelsagent, bevat dit rapport eveneens informatie over de platformen [handelsvertreter.de](#) en [Handelsvertreter Netzwerk](#) alsook een voorbeeld van een handelsagentuurovereenkomst.

Meubelhandel

Zoals in de voorgaande hoofdstukken al is beschreven, kan de thuiswerkende eindklant ook interessant zijn. Afhankelijk van het product kan de gewone meubelhandel eveneens een interessante afzetmarkt zijn. Meer informatie over de Duitse meubelhandel is te vinden in de marktstudie ["De Duitse Meubelhandel"](#) opgesteld in 2019 door FIT Keulen.

5. Branche kennis kantoormeubelen Duitsland

5.1 Vakbeurzen

Dit zijn de relevante vakbeurzen voor de branche van kantoormeubelen:

ORGATEC

Locatie: Keulen

Frequentie: tweejaarlijks

Karakter: internationaal

Volgende editie: 22 - 26 november 2024

De toonaangevende internationale vakbeurs voor moderne werkomgevingen belicht de wisselwerking tussen werkomgeving en werkcultuur en herdenkt werk.

////////////////////////////////////

besluitvormers in het bedrijfsleven en de administratie bewust te maken van het thema kantoorwerk.

Wordt ingesloten bij grote dagbladen zoals Frankfurter Allgemeine Zeitung, der Süddeutschen Zeitung en der WirtschaftsWoche.

AIT

Frequentie van uitgaven: Maandelijks

Een internationaal vakblad voor (interieur)architecten, ontwerpers, projectinrichters en lichtplanners.

Architektur & Wohnen

Frequentie van uitgaven: 6 x per jaar

Een tijdschrift voor wonen, architectuur, tuin, design en stijl is "de klassieker" onder de hoogwaardige woon- en lifestylebladen in Duitsland. Verkochte oplagen 2022: 62.824 exemplaren.

6. Bronnen

Avantgarde Experts. (Sd). Opgeroepen op August 07, 2023, van NEW WORK: Definition, Konzept & Beispiele Der Neuen Arbeitsformen: www.avantgarde-experts.de/de/magazin/new-work/#:~:text=New%20Work%20ist%20die%20Bezeichnung,%20Tag%20oder%20Coworking%20Spaces

Ayoub, S., Michailov, G., & Paul, C. (2022). Insights: Büromöbel - Eine Branche zwischen Wachstum, Preidruck und Konsolidierung. Struktur Management Partner (SMP). Opgeroepen op Juli 08, 2023, van www.struktur-management-partner.com/fileadmin/Images/Insights/Aktuelles/SMP_Markstudie_Bueromoebel_297x210_RZ_2.pdf

Bonin, H., Eichhorst, W., & Krause-Pilatus, A. (2022). Bedeutung von Coworking Spaces. Bundesministeriums für Arbeit und Soziales. Opgeroepen op August 03, 2023, van www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/DE/Publikationen/Forschungsberichte/fb-595-expertise-bedeutung-von-coworking-spaces.pdf?__blob=publicationFile&v=2

Brambrink, U. (2022, juni 16). Newsroom. Opgeroepen op September 26, 2023, van Vodafone-Niederlassung in Kerpen erstrahlt in neuem Glanz: <https://newsroom.vodafone.de/unternehmen/vodafone-niederlassung-in-kerpen-erstrahlt-in-neuem-glanz>

Cowork AG. (2023, September). Cowork AG Projekte. Opgeroepen op September 29, 2023, van cowork AG betreibt everyworks Coworking der Deutschen Bahn: www.cowork.de/projekte/cowork-ag-betreibt-coworking-angebot-der-deutschen-bahn-everyworks/

Rtr. (2023, August 09). Handelsblatt. Opgeroepen op August 15, 2023, van Büovermieter Wework warnt vor Insolvenz – Aktie bricht ein: www.handelsblatt.com/finanzen/immobilien/immobilien-buerovermieter-wework-warnt-vor-insolvenz-aktie-bricht-ein/29321066.html

Sasse, M. (2023, August 03). Wintershell Dea Newsroom. Opgeroepen op September 28, 2023, van Wintershall Dea bezieht neues Büro in der Hamburger HafenCity: <https://wintershalldea.de/de/newsroom/wintershall-dea-bezieht-neues-buero-der-hamburger-hafencity>

Statistisches Bundesamt. (2023). Umsatz mit der Herstellung von Büro- und Ladenmöbeln in den Jahren 2009 bis 2022. de.statista.com. Opgeroepen op August 08, 2023, van <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/255165/umfrage/umsatz-der-deutschen-branche-zur-herstellung-von-buero-und-ladenmoebeln/>

Statistisches Bundesamt, Bitkom, & PwC. (Juli 2022). Umsatzentwicklung im Segment Home-Office-Möbel in Deutschland in den Jahren 2015 bis 2022 mit einer Prognose bis 2025. Statista. PwC. Opgeroepen op Juli 19, 2023, van <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/1342522/umfrage/umsatzentwicklung-moebel-homeoffice-deutschland/>

Verbände der Holz- und Möbelindustrie Nordrhein-Westfalen e.V. (2023). Wichtige Kennzahlen 1. Quartal 2023. Opgeroepen op Juli 25, 2023, van Branchenreport - Büromöbel: www.vhk-herford.de/branchenreport/branchenreport-bueromoebel

7. Disclaimer

De informatie die u in deze publicatie vindt, is bedoeld als achtergrondinformatie die u moet in staat stellen een beeld te vormen met betrekking tot de hierin behandelde materie. Zij is met de grootste zorg verzameld op basis van de beschikbare data en documentatie op het ogenblik van de publicatie. Deze publicatie heeft bijgevolg niet de ambitie van volledigheid of geldigheid voor uw specifieke situatie. Zij kan bijgevolg nooit beschouwd worden als een juridisch, financieel of ander gespecialiseerd advies. Flanders Investment & Trade (FIT) kan in die zin nooit verantwoordelijk gesteld worden voor gebeurlijke foutieve vermeldingen, weglatingen of onvolledigheden in deze publicatie. FIT kan evenmin verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik of de interpretatie van de informatie in deze publicatie. De verwijzingen in deze publicatie naar bepaalde entiteiten, bedrijven en/of personen houden geen bijzondere aanbevelingen in die voor Flanders Investment & Trade enige verantwoordelijkheid zou kunnen teweegbrengen.

Datum van publicatie: December 2023